



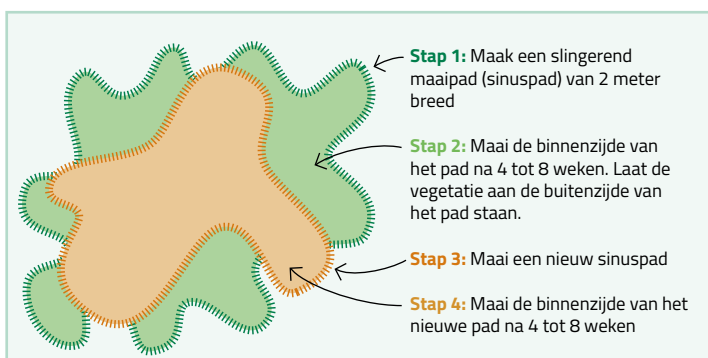
Biodiversiteit in de boomgaard

Hoogstamboomgaarden zijn niet alleen landschappelijk fraai. Ze vormen ook een perfecte leefomgeving voor verschillende vogels, zoogdieren en insectensoorten. Elke soort heeft verschillende wensen voor een goed beheerde boomgaard. In dit infoblad delen we een aantal praktische maatregelen die bijdragen aan meer biodiversiteit in je boomgaard.

Hoe vergroot ik de biodiversiteit in mijn boomgaard?

MAAI NIET ALLES IN ÉÉN KEER

- Maai niet al het grasland onder de boomgaard in één keer, maar laat ook delen staan. Hiermee zorg je ervoor dat er altijd voedsel beschikbaar is. Ook in de winter is dit zinvol: sommige insecten overwinteren namelijk in holle stengels.
- Een specifieke manier van maaien is sinusbeheer, bedoeld om meer variatie te krijgen en zo meer dagvlinders te trekken.



BIJ SINUSBEHEER WERK JE MET SLINGERENDE MAAIVORMEN. DIT ZIJN DE BASISSTAPPEN. PER MAAIBEURT LAAT JE 20 TOT 40% VAN HET GRAS STAAN EN JE WERKT MET SLINGERENDE MAAIPADEN, DE SINUSPADEN. EEN BEETJE ALSOF JE MAAIT MET EEN FLINKE BORREL OP.

BEWEIDEN IS OOK EEN OPTIE

- In plaats van maaien, kun je ook kiezen voor beweiding van de boomgaard, bijvoorbeeld met jongvee of schapen. Denk bij beweiden wel aan het plaatsen van goede boomkorven om schuur- en vrachtschade te voorkomen.
- Voor paarden of koeien heb je een hogere korf nodig dan bij schapen. Een optie is ook om de korf op een grotere afstand van de stam te plaatsen. Let ook op dat geiten of schapen niet tegen de korf aan gaan staan en zo hogerop alsnog schade veroorzaken.
- Pony's, pinken en vleesvee schuren graag tegen de korven. Geen probleem natuurlijk, maar gebruik dan dikkere palen voor voldoende stevigheid.

Deze soorten profiteren van een geschikte boomgaard!



IN DE ACHTERHOEK ZIJN STEENUIL, GEKRAAGDE ROODSTAART EN GROTE BONTE SPECHT DE BELANGRIJKSTE HOLENBROEDERS. UITERAARD ZIJN ER NOG VEEL MEER SOORTEN DIE DE BOOMGAARD ALS HUN LEEFOMGEVING BESCHOUWEN.



PLAATS EEN NESTKAST

- Een hele eenvoudige maatregel is het ophangen van nestkasten. Dit is vooral belangrijk als de boomgaard nog niet zo oud is en geen natuurlijke boomholten bevat.
- Kies wel een type nestkast die past bij soorten die graag in een boomgaard broeden, zoals steenuil, gekraagde roodstaart of verschillende mezen. Elke vogel heeft zo zijn eigen eisenpakketje aan de ideale nestkast.

MAAK EEN NESTELPLEK VOOR DE WILDE BIJ

- Insecten, zoals wilde bijen, zorgen voor bestuiving van de fruitbomen. Met een paar eenvoudige maatregelen maak je het wilde bijen naar de zin in je boomgaard.
- Zandbijen nestelen in de bodem. Je kan op een zonnige plek wat hopen zand neerleggen of kale plekken creëren.
- Maai een kruidenrijk stukje van de boomgaard een jaar helemaal niet. Sommige insecten overwinteren in de holle stengels van planten.

PLANT EEN HAAG

- Als je al een haag hebt rondom je boomgaard: perfect. Als dat niet zo is, dan kan je een dichte heg planten van inheemse struiken, zoals meidoorn.
- Een heg biedt beschutting aan diverse dieren en de bessen bieden voedsel aan vogels. Daarnaast maken vlermuizen graag gebruik van lijnvormige landschapselementen als aanknopingspunt voor hun vliegroete.
- Idealiter laat je een meidoornhaag jaarlijks wel (gedeeltelijk) in bloei komen en vrucht zetten.

LEG EEN MUIZENRUITER AAN

- Bestrijd muizen niet, maar leg een muizenruiter aan. Dat is een soort snackbar voor uilen.
- Je kunt deze eenvoudig maken door wat snoeihout losjes op elkaar te stapelen, hiertussen stro, hooi of maaisel te leggen en hier geregeld wat granen in te strooien. Vooral in strenge winters zorgt dit voor voldoende muizen op het uilenmenu.

MAAK EEN TAKKENRIL

- Het snoeihout uit de boomgaard hoef je niet allemaal af te voeren, maar kan je ook verwerken in een takkenril aan de randen van de boomgaard. Als je paaltjes aan de zijanten plaatst, waar je het takhout tussen klemt, houd je de breedte zelf in de hand.
- Amfibieën, kleine zoogdieren als egels en muizen, en vogels als het winterkoninkje en de heggemus maken graag gebruik van takkenrillen.
- Verwerk geen snoeihout of takken van dode of zieke bomen in je takkenril. Zo voorkom je dat ziekten overslaan naar de gezonde bomen.



Bonus: beheertips!

- Zorg voor een goede vormsnoei na aanplant
- Om de twee jaar onderhoudssnoei is noodzakelijk om voldoende licht en lucht in de kroon te houden
- Laat afstervende bomen staan, ze vormen een bron van biodiversiteit
- Maak het leefgebied voor planten en dieren compleet: probeer nabij je boomgaard ook een houtsingel, bosje of kruidenrijke akkerranden te realiseren